

**156. ОБУ „Васил Левски“, кв. Кремиковци, София – 1849,
тел. 02/994-70-35, ou156@abv.bg**

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ЗА периода 2023 - 2030 ГОДИНА

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование, приета от Педагогическия съвет на проведено заседание с протокол № 7/07.09.2023 г. и утвърдена със Заповед на директора с № 189/11.09.2023

ВЪВЕДЕНИЕ

156. ОБУ е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хора с увреждания и уязвими групи. В 156. ОБУ уязвимите групи ученици се приемат като хора със способности и потенциал, а не единствено с трудностите и ограниченията им. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание, както на семейството като част от образователния процес, така и на индивидуалните особености на всяко дете. Различията между учениците в зависимост от техните интереси, познания, умения, минало, майчин език, постижения или увреждане, могат да бъдат ресурси в подкрепа на ученето. Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи е в съответствие с приоритетите, залегнали в националните политики за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи.

Дейностите, заложи в училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи, имат за цел да определят условията и начините за осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото. Урежда обществените отношения, свързани с осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, както и с организацията и управлението на процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие.

Училищната програма се базира на:

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 — 2020)
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970-Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права; ➤ Закон за предучилищното и училищното образование;

2

- Наредба за приобщаващото образование; ➤
Закон за защита от дискриминация;

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такава в 156. ОБУ, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

В училището се работи в посока изграждане на образователна среда за: разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация; ➤ осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици; ➤ ранна превенция на обучителни затруднения;

➤ приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП); ➤ включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение; създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства ➤ разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

- поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност, увреждания, потребности и различия

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното обучение и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равнопоставено социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

3

Водещите принципи при изпълнението и реализацията на настоящата програмасе базират на принципите за равен достъп и приобщаване на всяко дете, недопускане на дискриминация, чрез предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

За успешното прилагане на програмата, нейната реализация и продължаване насъздаването на подкрепяща среда в 101. СУ са сформирани екип от специалисти ЕПЛР, провежда се диагностична и консултативна дейност, изготвят се индивидуални образователни програми и индивидуални учебни планове в зависимост от потребностите на децата.

Продължава прилагането на политиката за приобщаващо образование на децата със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към приобщаващото образование в различните общности - учители, ученици, деца и родители.
- Създадени условия, гарантиращи приобщаването на децата със специални образователни потребности в училището чрез изграждане на подкрепяща среда.

Европейските образователни политики, въпреки различията в подходите, имат обща насоченост към образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства. Поставя се акцент върху интеркултурността, която се интерпретира като възможност за взаимно обогатяване чрез взаимодействие между децата и учениците, изява на собствената културна идентичност и поле за формиране на национална идентичност. Последователно реализирана, интеркултуралистката образователна стратегия позволява да се съхраняват и утвърждават различните идентичности на децата и учениците, без това да създава предпоставки за явления от

типа на автосегрегацията на малцинствата, които компрометираха през последните десетилетия мултикултуристките публични политики.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от 4

уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Програмата има за цел подпомагането на дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвимите групи.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес. Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование е като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система. Също така съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

На децата и учениците в 156. ОБУ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

Общата подкрепа е насочена към всички ученици и гарантира участието и изявата им в образователния процес, както и в дейността на училището, отчитайки индивидуалните им потребности за преодоляване на дефицитите им и развитие на възможностите им.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на:

- деца и ученици със специални образователни потребности
- деца и ученици в риск ➤ деца и ученици с изявени дарби ➤
- деца и ученици с хронични заболявания.

1. Екипна работа между учители и други педагогически специалисти (чл.16 от Наредбата за приобщаващо образование):

1. Провеждане на екипни срещи в началото на учебната година за идентифициране на необходимостта от включване в обща или допълнителна подкрепа на деца и ученици

- Провеждане на екипна среща на психолог, класни ръководители и учители по предмети и Директор за обсъждане на възможностите и вида на личностната подкрепа, която да се предостави — ОПЛР или ДПЛР ➤ Провеждане на екипна среща между координатора на процеса за предоставяне на ОПЛР и ДПЛР, педагогическия съветник/психолог/ и МЕДИЦИНСКОТО лице в училище
- При необходимост за насочване на ученика към ОПЛР класният ръководител съвместно с координатора предлагат необходимостта от оказването ѝ
- Текущо през учебната година класният ръководител или друг педагогически специалист уведомяват педагогически съветник [психолог при възникнал проблем.

2. Провеждане и обсъждане резултатите от входно ниво, резултатите от края на първизрок и края на учебната година на учениците на педагогически съвет и обсъждане на конкретни дейности за обща подкрепа според показаните резултати.

3. Провеждане на анкета за оценка на тормоза от учениците в училище и обсъждане на резултатите.

4. Определяне на конкретни дейности общата подкрепа само за отделни ученици, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

5. Обмен на информация на добри педагогически практики за подкрепа на всички учители с цел подобряване на работата им с учениците.

6. Провеждане на регулярни срещи между координатора на ОПЛР и ДПЛР и педагогическите специалисти за преглед и обсъждане на информация за напредъка на учениците.

II. Допълнително обучение по учебни предмети (чл.27, ал.1 от Наредбата за Приобщаващо образование):

1. Допълнителното обучение за целите на превенция на обучителните затруднения е насочено към ученици, които срещат затруднения, индикирани чрез срочна оценка слаб /2/ или три последователни текущи оценки слаб /2/ с обща продължителност 10 учебни часа. Потребността от допълнително обучение се определя от учителя по предмета и координатора, които чрез доклад предлагат на директора да бъде осигурена ОПЛР. Към доклада се прилага тематично разпределение и график за допълнително обучение. Директорът издава заповед за утвърждаване, в която се посочва необходимостта родителите/настойниците на ученика да бъдат запознати с тематичното разпределение и графика, и задължително да им осигурят присъствието на ученика в часовете за допълнително обучение. След изтичане на срока за допълнителното обучение, учителят по предмета предоставя доклад до директора за отчет на резултатите от напредъка на ученика.

2. Допълнителното обучение на учениците, имащи системни затруднения по даден учебен предмет, изразяващи се в годишна оценка слаб /2/, или непостигнали очакваните резултати, заложи като прагова стойност при НВО - X клас, както и ученици, които напредват по даден учебен предмет, с обща продължителност до 80 учебни часо годишно. Може да се провежда и през лятната ваканция с обща продължителност до 30 учебни часа. Учителят уведомява координатора и се извършват същите действия описани в т. 1.

3. Необходимостта за допълнително обучение на учениците, на които е предоставена ДПЛР се препоръчва от Екипа за подкрепа на личностно развитие и се отразява в плана за подкрепа.

III. Допълнително консултиране по учебни предмети (чл. 17 от Наредбата за приобщаващо образование):

1. Консултирането по учебни предмети е достъпно за всички ученици и се провежда извън редовните учебни часове и се провежда извън редовните учебни часове от учителите по предмети ежеседмично в рамките на учебната година по график, утвърден със заповед на директора.

IV. Кариерно ориентиране на учениците (чл.19 от Наредбата за Приобщаващо образование):

1. Разработване на теми в час на класа според възрастта на учениците за професионално ориентиране.

2. Провеждане на информационни кампании за кандидатстване в СУ след завършено основно образование.

3. Провеждане на анкети за интереси, нагласа и мотивация за избор на образование и професия, и консултиране според способностите и желанията на учениците.

V. Занимания по интереси (чл. 20 и чл. 21 от Наредбата за приобщаващо образование):

1. Дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство:

- Спортни игри
- Участие в състезания и олимпиади

2. Дейности, свързани с образователни, творчески, выпитателни, спортни испортнотуристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище :
 - Спортни празници
 - Участие в ученически игри по националния спортен календар
- VI. Библиотечно—информационно обслужване (чл. 22 от Наредбата за приобщаващо образование):
- Обмен на книги между учениците
 - Информирание на ученици и родители за актуални събития и новини на интернет сайт и фейсбук страницата на училището
 - Използване на облачната услуга—виртуална класна стая за текущи събития до ученици и родители, и организиране на учебния процес.
- VII. Грижа за здравето (чл. 23 от Наредбата за приобщаващо образование):
- Осъществява се при взаимодействие с родители, личния лекар и медицинския специалист в здравния кабинет на училището, където се събира и съхранява информация за здравословното състояние
 - В час на класа се разглеждат и дискутират теми, свързани със здравето образование
 - Гостуващи лекари от здравни институции
- VIII. Поощряване с материални и морални награди (по чл.25 от Наредбата за приобщаващо образование) изготвени критерии от комисията за поощрения и награди
- X. Дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение (по чл.26 от Наредбата за приобщаващо образование) — изготвени критерии от комисията за поощрения и награди
1. Създаден е координационен съвет за прилагане на механизма за противодействие на насилието и тормоза в училище, който отговаря за планиране, проследяване, координиране на усилията за справяне с тормоза
 2. Извършва се оценка на ситуацията в училище чрез анкета за оценка на тормоза от учениците
 3. За преодоляване на проблемното поведение на ученика и справяне със затрудненията му с приобщаване във образователната и училищна среда, се прилагат следните дейности:
 - Обсъждане между ученика и класния ръководител с целиясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му. Предприетите действия се документират в дневника на класа и се информира родителя;
 - Използване на посредник при решаване на конфликт в училище психолог или педагогически съветник;
 - Консултиране на ученика с психолог или педагогически съветник по препоръка на класния ръководител или друг педагогически специалист. След проведената консултация педагогическият съветник (след подаден Доклад от класен ръководител до Директор) определя по-нататъшните действия спрямо ученика — осигуряване на ОПЛР;
 - Включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и разрешаване на конфликти по ненасилствен начин — по препоръка на класен

- ръководител или друг педагогически специалист. Групите се организират в училището, а при необходимост се привличат външни специалисти;
- Насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите интереси — по препоръка на класен ръководител или друг педагогически специалист.
 - Наставничество — индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава. Класният ръководител на ученика организира осъществяването на индивидуалната подкрепа, за което информира родителите
 - Участие на ученика в различни дейности в полза на училището или на класа — доброволчески и благотворителни инициативи одобрени от училището. Ученикът сам избира дейност, в която да се включи, а класният ръководител уведомява родителя за неговия избор. Предвидени са следните видове дейности в полза на училището: почистване на класната стая и училищния двор, полагане на грижи за растенията на територията на училището, включване в организацията на училищни мероприятия и инициативи, изготвяне на табла, плакати и други;
4. Преди осъществяване на дейности с учениците за преодоляване на проблемното им поведение и за справяне със затрудненията им с приобщаването на образователния процес се изисква информирано съгласие на родителя. Родителят е длъжен да съдейства и подпомага учителите и другите педагогически специалисти при реализиране на дейностите.
 5. При отказ от страна на родителя, директорът писмено сигнализира ДПС по настоящия адрес на ученика за предприемане на действия по реда и условията на заповедта
 6. Дейностите, описани по-горе се предприемат и осъществяват независимо от съгласието или несъгласието на родителя
 7. Психологическата подкрепа се осъществява от психолог и включва създаването на условия за сътрудничество и ефективна комуникация между всички участници в образователния процес, както и предоставяне на методическа подкрепа на учителите за превенция на тормоза и насилието и за преодоляване на проблемното поведение на учениците

М. Дейности за превенция на обучителните затруднения — (чл. 27 от Наредбата за приобщаващо образование)

ХП. Логопедична работа (чл. 28 от Наредбата за приобщаващо образование): включва превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности; диагностика на комуникативните нарушения; терапевтични дейности при установени индикации за комуникативни нарушения и консултативна дейност.

МП. Допълнителна подкрепа за личностно развитие (глава 4, раздел от Наредбата за приобщаващо образование)

Оценяване на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие се извършва по следната последователност:

- Подаване на заявление от родител за извършване на оценка на индивидуалните потребности на детето/ученика.
- Издаване заповед от директора за сформирание на Екип, който да изготви оценка на ученика.
- Изготвяне на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от следните специалисти при необходимост: психолог, логопед и ресурсен учител, в зависимост от конкретния случай (при липса на съответните специалисти, се

подава заявление до РЦПППО за осигуряване на екип. Извършва се в срок от един до три месеца от началото учебната година, при установяване на такава необходимост. При несъгласие соценката, родителят има право да подаде заявление до Директора на Регионаленцентър за подкрепа на процеса на приобщаващото образование /РЦПППО/ за повторна оценка на индивидуалните потребности. При несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа заличностно развитие, директорът на училището писмено уведомява съответнияотдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.

- Оценяването на индивидуалните потребности на дете или ученик, който не владее български език, се извършва на езика, който детето или ученикът владеенай-добре, като при необходимост се ползва преводач (чл. 72 от Наредбата за Приобщаващо образование)

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.

XIV. Оценка на потребностите на деца с изявени дарби — чл. 73 ал. 3 от Наредбата за приобщаващо образование

Оценката се извършва от ЕПЛР като в състава му се включват учителите в групата/класа и учителите, които преподават по предмети, психолог/педагогически съветник или от специалистите, които ръководят съответния клуб/институция/организация, осъществяваща дейност в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

XV. Оценка на потребностите на деца с хронични заболявания — чл. 73, ал. 4 от Наредбата за приобщаващо образование

Оценката се извършва от ЕПЛР като в състава му се включват учителите в групата/класа и учителите, които преподават по предмети, психолог/педагогически съветник и медицинския специалист в здравния кабинет в сътрудничество с личния лекар на детето/ученика. Оценява се здравословното му състояние и влиянието му върху обучението.

Изготвил: УКС

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК	ЗАБЕЛЕЖКА
Определяне на координатор и членове на координиращия екип за организиране и координиране на процеса на осигуряване на ОПЛР и ДПЛР	15.09.	Директор	
Идентифициране на наученици, които имат необходимост от ОПЛР и ДПЛР	постоянен	УЕПЛР класни ръководители, учители по предмети, медицинско лице	От входяща диагностика и по заявка на учители
Екипна работа между учителите	постоянен	Класни ръководители, учители, педагогически и съветник	по график за ДПЛР, при необходимост за ОПЛР
Представяне и организиране на групи и клубове за занимания по интереси	15.09.2023г	класни ръководители, учители	
Стимулиране на участието на деца и ученици в състезания, турнири, конкурси и олимпиади	постоянен	Учители, класни ръководители, ръководители на клубове	На територията на 156. ОБУ и на регионално, национално и международно ниво
Разглеждане на теми и обучения, свързани с превенция на насилието и тормоза	постоянен	Класни ръководители, педагогически съветник външни лектори	По програма, съобразена с графика за провеждане на Час на класа
Превантивни мерки за недопускане на отпадане от училище	целогодишно	Директор, учители, УЕПЛР	
Награждаване на наученици	текущ	Екип на училището	При и по определен повод за поощрение
Кариерно ориентиране и консултиране	постоянен	Екип на училището	Провеждане на анкети
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	УЕПЛР	
Оценка на потребности	целогодишно	ЕПЛР, учители,	Не по-късно от 3

на ученици със СОП и хронични заболявания		медицинско лице	месеца след идентифициране на нуждата
Консултиране на педагогически специалисти за работа с деца със СОП и изготвяне на документация	целогодишно	УЕПЛР	
Здравно образование	целогодишно	Класни ръководители, медицинско лице	В час на класа

Отчитане на резултати от първи учебен срок	края на първи срок	Учители, педагогически съветник	Определяне на дейности за ОПЛР и превенция на обучителните затруднения на ученици, завършили първи учебен срок с оценка слаб /2/ по даден учебен предмет, Резултати от напредъка на децата и учениците на дплр
Отчитане на резултати от втори учебен срок	края на втори срок	Учители, УЕПЛР	Обсъждане на резултати от ОПЛР и дплр